

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

20 лютого 2020 р.

Київ

№ 137-р

Про визнання підтримки суб'єкта господарювання, зазначеної у повідомленні, такою, що не є державною допомогою відповідно до Закону

Антимонопольний комітет України (далі – Комітет), розглянувши подання Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги від 12.02.2020 № 500-01/75-п та повідомлення про нову індивідуальну державну допомогу, надіслане через Портал державної допомоги Управлінням житлово-комунального господарства Южненської міської ради за реєстраційним номером у базі даних 25191 (вх. № 763-ПДД від 13.12.2019), яке подано на виконання статті 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та за формою, що передбачена додатком 1 до Порядку подання та оформлення повідомлень про нову державну допомогу та внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 04.03.2016 № 2-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 04.04.2016 за № 501/2863 (зі змінами),

ВСТАНОВИВ:

1. ПОРЯДОК ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДТРИМКУ

- (1) На Портал державної допомоги за реєстраційним номером у базі даних 25191 (вх. № 763-ПДД від 13.12.2019) Управлінням житлово-комунального господарства Южненської міської ради та Управлінням капітального будівництва Южненської міської ради відповідно до статті 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) було подано повідомлення про нову державну допомогу (далі – Повідомлення).
- (2) 27.12.2019 Повідомлення прийнято до розгляду.
- (3) Листом № 135/19/20 від 19.02.2020 Управлінням житлово-комунального господарства Южненської міської ради та Управлінням капітального будівництва Южненської міської ради надіслано до Комітету додаткову інформацію до Повідомлення (вх. № 5/01/2246 від 19.02.2020) (далі – Лист).

2. ВІДОМОСТІ ТА ІНФОРМАЦІЯ ВІД НАДАВАЧА ПІДТРИМКИ

2.1. Надавач підтримки

- (4) Управління житлово-комунального господарства Южненської міської ради (далі – Управління ЖКГ) (65481, Одеська обл., м. Южне, просп. Григорівського десанту, 18, ідентифікаційний код юридичної особи 26134637).
- (5) Управління капітального будівництва Южненської міської ради (далі – Управління КБ) (65481, Одеська обл., м. Южне, просп. Григорівського десанту, 18, ідентифікаційний код юридичної особи 34607554).

2.2. Отримувач підтримки

- (6) Комунальне підприємство «Ритуальні послуги» (далі – КП «Ритуальна служба», Підприємство) (65481, Одеська обл., м. Южне, вул. Будівельників, 21, ідентифікаційний код юридичної особи 31783069).

2.3. Мета (ціль) підтримки

- (7) Метою (ціллю) підтримки є забезпечення проведення заходів із благоустрою.

2.4. Очікуваний результат

- (8) Належне утримання та санітарне очищення території кладовища, проведений капітальний ремонт секторів кладовища.

2.5. Підстава для надання підтримки

- (9) Рішення Южненської міської ради від 25.07.2019 № 1438-VII «Про затвердження Програми реформування і розвитку житлово-комунального господарства м. Южного на 2020 – 2022 роки» (далі – Програма).

2.6. Форма підтримки

- (10) Субсидії та поточні трансферти.

2.7. Обсяг підтримки

- (11) Загальний обсяг підтримки становить 7 263 737,0 грн, з них:
- у 2020 році – 5 151 526,0 грн;
  - у 2021 році – 1 027 132,0 грн;
  - у 2022 році – 1 085 079,0 грн;

2.8. Тривалість підтримки

- (12) З 01.01.2020 по 31.12.2022.

3. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ПІДТРИМКУ

- (13) Відповідно до Листа заявлена державна підтримка надається КП «Ритуальні послуги» лише на компенсацію витрат, пов'язаних із наданням послуг поточного утримання кладовища, що надаються населенню безкоштовно. Державна допомога на

фінансування діяльності, що здійснюється на платній основі, комунальному підприємству «Ритуальні послуги» не надається.

- (14) Відповідно до інформації в Повідомленні головним розпорядником коштів на поточне утримання кладовища є Управління ЖКГ, на капітальний ремонт – Управління КБ.
- (15) Фінансування здійснюється головним розпорядником з урахуванням поданих одержувачем бюджетних коштів обґрунтувань потреби в коштах і детальних розрахунків витрат, визначених на підставі норм та нормативів, чинних тарифів, штатної чисельності та умов оплати праці працівників. Бюджетні кошти використовуються в межах відповідних бюджетних призначень, встановлених рішенням міської ради про міський бюджет на відповідний рік. Одержувачі використовують бюджетні кошти на підставі планів використання бюджетних коштів та розрахунків витрат, що містять розподіл бюджетних асигнувань, затверджених у кошторисі головного розпорядника коштів на відповідний рік. Закупівля товарів, робіт та послуг, що включені до розрахунку витрат за рахунок бюджетних коштів, здійснюється в установленому законодавством порядку. Компенсація витрат, пов'язаних із виконанням завдань підприємства, обчислюється з урахуванням умов запобігання надмірній компенсації і не перевищує необхідної суми для покриття витрат. Розмір компенсації встановлюється з урахуванням потреб забезпечення бажаного рівня ефективності та якості послуг, об'єктивним та прозорим способом.
- (16) Відповідно до пункту 4 Положення про Управління ЖКГ, затвердженого розпорядженням міського голови від 19.01.2018 № 05-02-47р (далі – Положення про Управління ЖКГ), до відання Управління ЖКГ належить, зокрема, забезпечення утримання в належному стані кладовища та його охорони.
- (17) Відповідно до підпункту 2.1.1 пункту 2.1 розділу 2 Положення про Управління КБ, затвердженого рішенням Южненської міської ради від 31.08.2017 № 698-VII (далі – Положення про Управління КБ), одним із завдань Управління КБ є діяльність із будівництва, капітального ремонту та реконструкції житлових будинків, об'єктів освіти, охорони здоров'я, зв'язку, транспорту, громадського харчування, комунального господарства, культурно-побутового й іншого призначення та ефективного використання капітальних вкладень, спрямованих на цю мету.
- (18) Відповідно до Програми на поточне утримання кладовища за рахунок коштів місцевого бюджету передбачено витрати обсягом 3 064 978,0 грн; на капітальний ремонт з благоустрою території кладовища, сектори № 11 та № 12, міста Южного Одеської області, у тому числі технічний та авторський нагляд – 4 198 759,0 грн.
- (19) Безкоштовні для населення послуги з поточного утримання території кладовища включають такий перелік робіт:
- загальне прибирання доріг (основних та другорядних), доріжок між частинами кладовища, майданчиків;
  - очищення від снігу та льоду доріг та доріжок, ритуальних майданчиків, посипання їх піщано-сольовою сумішшю;
  - копання та прочищення канавок, лотків для стікання води;
  - очищення контейнерів від сміття, висохлих квітів, вінків;
  - доглядання за зеленими насадженнями;
  - прибирання 2 громадських туалетів;

- утримання в належному стані могил одиноких громадян, померлих осіб без певного місця проживання, померлих, від поховання яких відмовилися рідні.
- (20) Відповідно до Листа у 2020 році на поточне утримання території кладовища заплановано 952,767 тис. грн підтримки; на капітальний ремонт території кладовища (сектори № 11 та № 12) – 4 198,759 тис. грн. У 2021 році на поточне утримання території кладовища заплановано 1027,132 тис. грн підтримки; у 2022 році – 1 085,079 тис. грн. Усього за трирічний період – 7 263,737 тис. грн.
- (21) Напрями використання КП «Ритуальні послуги» державної допомоги містяться в затвердженому розрахунку, а саме: заробітна плата; предмети, матеріали, обладнання та інвентар; оплата послуг (крім комунальних) – охорона території.
- (22) Фінансування здійснюється за фактично виконані роботи. Обсяг робіт із поточного утримання (прибирання) території кладовища розраховується згідно з нормами, затвердженими наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 07.07.2008 № 213 «Про затвердження Методичних рекомендацій з прибирання території об'єктів благоустрою населених пунктів».
- (23) Планування видатків на заробітну плату здійснюється відповідно до штатного розпису з урахуванням розмірів мінімальної заробітної плати та прожиткового мінімуму. Видатки щодо інших статей плануються за ринковими цінами із застосуванням індексу споживчих цін.
- (24) За інформацією надавача, компенсація витрат КП «Ритуальні послуги» надається згідно зі звітом виконаних робіт разом із підтверджувальними документами – графіком фактично виконаних робіт, договорами на придбання матеріалів та іншими підтвердними документами. Компенсація не перевищує необхідної суми для покриття витрат від надання послуг із поточного утримання території кладовища.
- (25) Роботи (послуги) щодо утримання кладовища працівники КП «Ритуальні послуги» будуть виконувати самостійно. Роботи з капітального ремонту кладовища, у тому числі на здійснення технічного нагляду, будуть виконуватися із залученням підрядних організацій, визначених відповідно до вимог Закону України «Про публічні закупівлі» з використанням електронної системи закупівель.
- (26) Закупівля необхідних для утримання кладовища товарів здійснюватиметься згідно із Законом України «Про публічні закупівлі» з використанням електронної системи закупівель.
- (27) Отримувач підтримки – КП «Ритуальні послуги», яке засновано на комунальній власності Южненської міської територіальної громади (пункт 1.2 Статуту комунального підприємства «Ритуальні послуги», затвердженого рішенням Южненської міської ради № 430-VI від 29.12.2011, зареєстрованим у міськвиконкомі Южненської міської ради 08.02.2012 за № 15581050005000287.
- (28) Згідно з пунктом 2.1 Статуту Підприємство створене для організації (утворення), будівництва, утримання в належному стані та охорони місць поховань, а також з метою здійснення організації поховання померлих і надання ритуальних послуг.

- (29) Відповідно до пункту 2.2 Статуту основними видами діяльності Підприємства, зокрема, є благоустрій території кладовища, озеленення, прибирання території кладовища та прилеглої до нього території.
- (30) У розділі 5 Статуту «Економічна та соціальна діяльність підприємства» зазначено, що Підприємство за рахунок коштів бюджетів проводить організацію (утворення), будівництво, утримання в належному стані та охорону місць поховання (пункт 5.1 Статуту).
- (31) За інформацією Надавача, державна допомога КП «Ритуальні послуги» перераховуватиметься на рахунок, відкритий в управлінні Державної казначейської служби України в місті Южному Одеської області. Проведення операцій, пов'язаних із використанням бюджетних коштів, здійснюється відповідно Порядку казначейського обслуговування місцевих бюджетів, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 23.08.2012 № 938.
Кошти від іншої господарської діяльності зараховуються на інший рахунок, відкритий в банківській установі.
Підприємство веде бухгалтерській облік за кожним видом діяльності окремо та здійснює розподіл доходів і витрат відповідно до джерел надходження та згідно з планом використання. Первинні документи оформлюються окремо, а саме: витрати на оплату праці оформлюються окремими відомостями, договори на послуги та придбання товарно-матеріальних цінностей – окремо за витратами, які належать до витрат за рахунок державної підтримки та витрат за рахунок власних надходжень від господарської діяльності, списання товарно-матеріальних цінностей ведеться окремо в розрізі об'єктів обліку (інформація з Листа).
- (32) За інформацію з Листа предмети, матеріали, обладнання та інвентар, які будуть закуплені за рахунок коштів державної допомоги, не використовуватимуться для надання платних послуг. Витрати на заробітну плату, матеріальну допомогу, нарахування на заробітну плату покриваються лише тим працівникам, які задіяні в наданні послуг із благоустрою кладовища, тобто безкоштовних для населення послуг.
Разом із цим конкурс на визначення виконавця послуг із поточного утримання кладовища не проводився, порівняння витрат одержувача на здійснення поточного утримання кладовища з іншими суб'єктами господарювання, які могли б здійснювати аналогічні послуги, не проводилось.
- (33) З метою моніторингу та перевірки витрачання коштів державної допомоги КП «Ритуальні послуги» надаватиме надавачеві державної допомоги підтвердні документи до заявки на фінансування. Головний розпорядник – надавач державної допомоги – перевірятиме цільове використання згідно з поданими звітами та підтвердними документами.

4. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

4.1. Ознаки державної допомоги

- (34) Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) державна допомога суб'єктам господарювання (далі – державна допомога) – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

- (35) Державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:
- підтримка надається суб'єкту господарювання;
  - державна підтримка здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;
  - підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;
  - підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.
- (36) Відповідно до частини другої статті 1 Закону терміни «суб'єкт господарювання», «товар», «економічна конкуренція (конкуренція)» вживаються у Законі у значенні, наведеному в Законі України «Про захист економічної конкуренції».

4.2. Утримання об'єктів благоустрою та організація діяльності в галузі поховання

- (37) Згідно зі статтею 30 Закону України «Про місцеве самоврядування України» до відання власних (самоврядних) повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить організація благоустрою та здійснення контролю за станом благоустрою населених пунктів.
- (38) Відповідно до частини першої статті 10 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» до повноважень сільських, селищних і міських рад у сфері благоустрою населених пунктів, зокрема, належить:
- затвердження місцевих програм та заходів з благоустрою населених пунктів;
  - затвердження правил благоустрою територій населених пунктів;
  - створення в разі необхідності органів і служб для забезпечення здійснення спільно з іншими суб'єктами комунальної власності благоустрою населених пунктів, визначення повноважень цих органів (служб).
- (39) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» до об'єктів благоустрою населених пунктів, зокрема, належать: території загального користування: парки (гідропарки, лугопарки, лісопарки, парки культури та відпочинку, парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва, спортивні, дитячі, історичні, національні, меморіальні та інші), рекреаційні зони, сади, сквери та майданчики; пам'ятки культурної та історичної спадщини; майдани, площі, бульвари, проспекти; вулиці, дороги, провулки, узвози, проїзди, пішохідні та велосипедні доріжки; пляжі; кладовища; інші території загального користування; прибудинкові території.
- (40) Статтею 15 Закону України «Про благоустрій населених пунктів», зокрема, визначено, що:
- органи державної влади та органи місцевого самоврядування можуть утворювати підприємства для утримання об'єктів благоустрою державної та комунальної власності;
  - підприємство та балансоутримувач забезпечують належне утримання і своєчасний ремонт об'єкта благоустрою власними силами або можуть на конкурсних засадах залучати для цього інші підприємства, установи та організації;
  - орган державної влади або орган місцевого самоврядування за поданням підприємства чи балансоутримувача щорічно затверджує заходи з утримання та ремонту об'єкта благоустрою державної або комунальної власності на наступний рік та передбачає кошти на виконання цих заходів; орган державної влади та орган місцевого самоврядування, підприємство та балансоутримувач несуть відповідальність за виконання затверджених заходів у повному обсязі.

- (41) Відповідно до частини третьої статті 20 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» фінансування місцевих програм з благоустрою населених пунктів проводиться за рахунок коштів відповідних місцевих бюджетів.
- (42) Згідно зі статтею 22 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» комплексним благоустроєм вважається проведення на визначеній території населеного пункту (мікрорайон, квартал, парк, бульвар, вулиця, провулок, узвіз тощо) комплексу робіт з улаштування (відновлення) покриття доріг і тротуарів, обладнання пристроями для безпеки руху, озеленення, забезпечення зовнішнього освітлення та зовнішньої реклами, встановлення малих архітектурних форм, здійснення інших заходів, спрямованих на поліпшення інженерно-технічного і санітарного стану території, покращання її естетичного вигляду.
- (43) Частиною п'ятою статті 8 Закону України «Про поховання та похоронну справу» встановлено, що органи місцевого самоврядування та їх виконавчі органи в межах своєї компетенції забезпечують будівництво, утримання в належному стані та охорону місць поховання. Відповідно до частини шостої статті 8 цього ж Закону для організації (утворення), будівництва, утримання в належному стані та охорони місць поховання сільські, селищні, міські ради можуть створювати спеціалізовані комунальні підприємства.
- (44) Згідно з пунктом 5 Типового положення про ритуальну службу в Україні, затвердженого наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 19.11.2003 № 193, ритуальна служба відповідно до покладених на неї завдань зобов'язана, зокрема, організовувати виконання робіт з благоустрою місць поховань відповідно до кошторису, здійснювати інші функції відповідно до Закону України «Про поховання та похоронну справу».
- (45) Статтею 28 Закону України «Про поховання та похоронну справу» землі, на яких розташовані місця поховання, є об'єктами права комунальної власності і не підлягають приватизації або передачі в оренду. На території місця поховання не можуть бути розташовані об'єкти іншої, крім комунальної, форми власності.
- (46) Згідно зі статтею 30 Закону України «Про поховання та похоронну справу», зокрема, утримання кладовищ, військових кладовищ, військових ділянок на кладовищах, військових братських та одиночних могил, земельних ділянок для почесних поховань, братських могил, а також могил померлих одиноких громадян, померлих осіб без певного місця проживання, померлих, від поховання яких відмовилися рідні, місць поховань знайдених невідомих трупів забезпечується виконавчим органом сільської, селищної, міської ради за рахунок коштів місцевого бюджету; утримання військових кладовищ, військових ділянок на цивільних кладовищах, військових братських та одиночних могил забезпечують виконавчі органи сільських, селищних, міських рад, органи виконавчої влади із залученням органів охорони культурної спадщини відповідно до їх повноважень.
- (47) Пунктом 3.1 Порядку утримання кладовищ та інших місць поховань, затвердженого наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 19.11.2003 № 193, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 08.09.2004 за № 1113/9712, зокрема, встановлено, що утримання кладовищ та охорона всіх місць поховань забезпечуються виконавчим органом сільської, селищної, міської ради за рахунок коштів місцевого бюджету.

5. ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОЗГЛЯДУ ПОВІДОМЛЕННЯ

5.1. Визначення належності заходу підтримки до державної допомоги

5.1.1. Надання підтримки суб'єкту господарювання

- (48) У пункті 2.1 Статуту вказано, що Підприємство створене, зокрема, для організації будівництва, утримання в належному стані та охорони місць поховань. Підпунктом 2.2.1 Статуту передбачено, що основним видом діяльності Підприємства є благоустрій території кладовища.
- (49) Відповідно до Статуту Підприємство є юридичною особою, має самостійний баланс, розрахункові та інші рахунки в установах банків, печатку із власним найменуванням, інші штампи для ведення господарської діяльності (пункт 1.3 Статуту).
- (50) Отже, КП «Ритуальні послуги» є суб'єктом господарювання в розумінні Закону.
- (51) Разом із цим відповідно до пункту 7 частини першої статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать організація благоустрою населених пунктів, залучення на договірних засадах з цією метою коштів, трудових і матеріально-технічних ресурсів підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності, а також населення; здійснення контролю за станом благоустрою населених пунктів, організації озеленення, охорони зелених насаджень і водойм, створення місць відпочинку громадян. Статтею 15 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» передбачено право органів місцевого самоврядування утворювати підприємства для утримання об'єктів благоустрою комунальної власності.

5.1.2. Надання підтримки за рахунок ресурсів держави

- (52) Відповідно до інформації, наданої в Повідомленні, фінансова підтримка КП «Ритуальна служба» надається відповідно до Програми за рахунок коштів місцевого бюджету.
- (53) Пунктом 4 частини першої статті 1 Закону встановлено, що місцеві ресурси – рухоме і нерухоме майно, кошти місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси, що є у власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах, об'єкти їх спільної власності, що перебувають в управлінні районних і обласних рад, майно, що належить Автономній Республіці Крим, управління яким здійснює Рада міністрів Автономної Республіки Крим.
- (54) Отже, підтримка КП «Ритуальні послуги» надається за рахунок місцевих ресурсів у розумінні Закону.

5.1.3. Створення переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

- (55) Відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода), сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору

про функціонування Європейського Союзу (далі – ДФЄС), зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.

- (56) Згідно з пунктом 66 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС перевагою вважається будь-яка економічна вигода, яка була б недоступною для суб'єкта господарювання за звичайних ринкових умов, тобто за відсутності втручання держави. Разом із цим будь-яка компенсація витрат, пов'язаних з виконанням нормативних обов'язків, передбачає надання переваги відповідному суб'єкту господарювання (пункт 69 зазначеного Повідомлення).
- (57) Відповідно до пункту 97 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС, якщо операція проводилася із застосуванням процедури торгів або на рівних умовах, це є прямим і конкретним доказом її відповідності ринковим умовам.
- (58) При цьому процедура торгів має бути конкурентною, щоб усі зацікавлені учасники, які відповідають умовам, могли взяти участь у процесі, прозорою, щоб усі зацікавлені учасники мали право на отримання належної інформації на кожному етапі процедури торгів; недискримінаційною.
- (59) Оскільки отримувача не було обрано за конкурентною процедурою, не можна стверджувати, що надана отримувачу економічна вигода у вигляді субсидії та поточних трансфертів була б доступною для нього на звичайних ринкових умовах.
- (60) Крім того, надавач не надав достатніх обґрунтувань того, що державна підтримка на утримання території кладовища та його капітальний ремонт визначена на мінімально можливому рівні, тобто що за звичайних ринкових умов, зокрема, при виборі отримувача за конкурентною процедурою, витрати місцевого бюджету на утримання території кладовища та його капітальний ремонт не були б меншими за ті, які мають бути понесені при забезпеченні діяльності отримувача.
- (61) Отже, надання державної підтримки КП «Ритуальні послуги» для утримання території кладовища та його капітального ремонту не виключає створення переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

5.1.4. Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

- (62) Економічна конкуренція (конкуренція) – це змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку. Під господарською діяльністю у статті 3 Господарського кодексу України розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.
- (63) Отже, для того щоб мати вплив на економічну конкуренцію (спотворювати або загрожувати спотворенням конкуренції), допомога суб'єктові господарювання повинна

стосуватися діяльності такого суб'єкта щодо виробництва товару (виконання робіт, надання послуг), який має вартісний характер і цінову визначеність та бере участь у господарському обороті на ринку.

- (64) При цьому пунктом 187 Повідомлення Єврокомісії передбачено, що заходи з підтримки, яка надається державою, вважаються такими, що спотворюють конкуренцію або становлять загрозу для неї, коли вони покращують конкурентну позицію їх отримувача у порівнянні з іншими суб'єктами господарювання, які є його конкурентами.
- (65) У Повідомленні надавач зазначив, що в діяльності з організації поховань конкурентом КП «Ритуальні послуги» є ТОВ «Анубіс». Поточне утримання території кладовища здійснює лише КП «Ритуальні послуги», оскільки територія кладовища знаходиться на його балансі. У Листі надавач також зазначив, що звернень від інших суб'єктів господарювання щодо можливості надання послуг з утримання території кладовища та його капітального ремонту до Южненської міської ради не надходило.
- (66) Послуги КП «Ритуальні послуги» щодо утримання території кладовища та його капітального ремонту фінансуються за рахунок коштів місцевого бюджету, надаються на некомерційній основі (є безкоштовними для населення), тобто не реалізуються на ринку, у розумінні Закону України «Про захист економічної конкуренції», та не беруть участі в господарському обороті.
- (67) При цьому відповідно до частини першої статті 15 Закону України «Про благоустрій» органи місцевого самоврядування можуть утворювати підприємства для утримання об'єктів благоустрою комунальної власності. Спеціальним законом – Законом України «Про поховання та похоронну справу» – встановлено, що для утримання в належному стані та охорони місць поховання міські ради можуть створювати спеціалізовані комунальні підприємства (частина шоста статті 8 цього Закону).
- (68) Отже, підтримка КП «Ритуальні послуги» не спотворює економічної конкуренції.

5.1.5. Віднесення повідомленої державної підтримки до державної допомоги

- (69) Повідомлена державна підтримка, яка надається КП «Ритуальні послуги» за рахунок місцевих ресурсів для утримання території кладовища та його капітального ремонту не спотворює економічної конкуренції, а тому **не є державною допомогою відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».**

6. ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОЗГЛЯДУ ПОВІДОМЛЕННЯ

- (70) Відповідно до зазначеної в Повідомленні та Листі інформації підтримка надається КП «Ритуальні послуги» у формі субсидії та поточних трансфертів на утримання території кладовища та його капітальний ремонт за рахунок коштів бюджету міста, тобто за рахунок місцевих ресурсів.
- (71) Підприємство як одержувач бюджетних коштів виконує роботи з утримання території кладовища на некомерційній основі. Роботи з капітального ремонту кладовища будуть виконуватися із залученням підрядних організацій, визначених відповідно до вимог Закону України «Про публічні закупівлі» з використанням електронної системи закупівель.

- (72) Як наслідок, підтримка у формі субсидії та поточних трансфертів, яка надається КП «Ритуальні послуги» Управлінням ЖКГ для утримання території кладовища та Управлінням КБ для капітального ремонту кладовища на підставі рішення Южненської міської ради від 25.07.2019 № 1438-VII «Про затвердження Програми реформування і розвитку житлово-комунального господарства м. Южного на 2020 – 2022 роки», на період із 01.01.2020 по 31.12.2022 загальним обсягом 7 263 737,0 грн, не є державною допомогою відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».
- (73) Зазначена оцінка була здійснена з урахуванням того, що КП «Ритуальна служба» функціонує відповідно до статті 15 Закону України «Про благоустрій населених пунктів», якою, зокрема, передбачено право органів місцевого самоврядування утворювати підприємства для утримання об'єктів благоустрою комунальної власності, та статті 8 Закону України «Про поховання та похоронну справу», якою, зокрема, передбачено, що органи місцевого самоврядування та їх виконавчі органи в межах своєї компетенції, зокрема, створюють ритуальні служби.
- (74) У пункті 206 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЕС зазначено, якщо суб'єкт господарювання здійснює як економічну, так і неекономічну діяльність, держави-члени зобов'язані забезпечити неможливість використання державного фінансування неекономічної діяльності для перехресного субсидіювання економічної діяльності. Тобто, види діяльності та їх витрати повинні чітко розмежовуватися. Одним зі способів розмежування є забезпечення розмежування внутрішніх рахунків підприємства, щоб витрати й доходи, пов'язані з різними видами діяльності, відображалися окремо.
- (75) Отже, з урахуванням наведеного, слід зазначити, що:
- з метою уникнення перехресного субсидіювання КП «Ритуальні послуги» надавачі державної підтримки повинні забезпечити постійний контроль за веденням окремого бухгалтерського обліку за кожним видом діяльності таким чином, щоб забезпечувати належний розподіл доходів і витрат на надання послуг, на які спрямовується державна підтримка, та встановити механізм чіткого обліку часу працівників для виконання робіт, які здійснюються на комерційній та некомерційній основі;
  - фінансування КП «Ритуальні послуги» повинно спрямовуватися лише на покриття витрат, які пов'язані з утриманням території кладовища та його капітальним ремонтом, і в жодному разі не повинно покривати витрати на здійснення підприємницької діяльності;
  - використання державної підтримки КП «Ритуальні послуги» на надання платних послуг може містити ознаки державної допомоги.
- (76) Наведені в цьому рішенні обґрунтування та висновки застосовуються виключно для цілей застосування положень Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та не охоплюють правовідносин, що регулюються Законом України «Про захист економічної конкуренції».

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 і 16 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 8 і 10 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та пунктом 14 розділу IV Порядку подання та оформлення повідомлень про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 04 березня 2017 року № 2-рп, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04 квітня

2016 року за № 501/28631 (зі змінами), на підставі інформації, наданої Управлінням житлово-комунального господарства Южненської міської ради та Управлінням капітального будівництва Южненської міської ради, Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

Визнати, що державна підтримка у формі субсидії та поточних трансфертів, яка надається комунальному підприємству «Ритуальні послуги» Управлінням житлово-комунального господарства Южненської міської ради для утримання території кладовища та Управлінням капітального будівництва Южненської міської ради для капітального ремонту кладовища на підставі рішення Южненської міської ради від 25.07.2019 № 1438-VII «Про затвердження Програми реформування і розвитку житлово-комунального господарства м. Южного на 2020 – 2022 роки», на період із 01.01.2020 по 31.12.2022 загальним обсягом 7 263 737,0 гривень, **не є державною допомогою відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».**

Відповідно до частини десятої статті 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Антимонопольний комітет України може відкликати прийняте ним рішення, якщо воно прийнято на підставі недостовірної інформації, що призвело до прийняття необґрунтованого рішення, та прийняти нове рішення у порядку, встановленому цією статтею.

Голова Комітету

Ю. ТЕРЕНТЬЄВ